

Autorii acestei ediții:

- Adrian Lupușor
- Alexandru Fală

Realitatea Economică este o publicație economică lunară ce identifică cele mai importante evoluții economice și politice. Cititorii săi sunt decidenți de politici, directorii executivi ai companiilor locale, străine și ai băncilor comerciale, reprezentanții instituțiilor internaționale, ambasadelor și partidelor politice, jurnaliștii economici.

Acronimele și abrevierile utilizate:

f-a-p – față de anul precedent; f-t-p – față de trimestrul precedent; f-l-p – față de luna precedentă; f-s-a – față de sfârșitul anului precedent; s-p – sfârșit de perioadă; Q4:07 – trimestrul patru 2007; Ian:09 – ianuarie 2009; BNS – Biroul Național de Statistică; ANOFM – Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă; BNM – Banca Națională a Moldovei; MDL – leul moldovenesc; ISD - investiții străine directe; p.p. - puncte procentuale.

EXPERT-GRUP este un centru analitic independent din Moldova, a cărui misiune este de a oferi mediul propice manifestării gândirii libere și netriviale, fapt ce va permite instituției să fie un lider în furnizarea unor analize economice obiective și să promoveze în mod eficient idei și soluții inovatoare pentru problemele economice cu care se confruntă Moldova în procesul transformării economice, dezvoltării societale și integrării europene.

Date de contact:

Republica Moldova, mun. Chișinău
str. Pușkin, 45 B, et. 4, MD-2005
Telefon: +373 22 929 994
Email: info@expert-grup.org

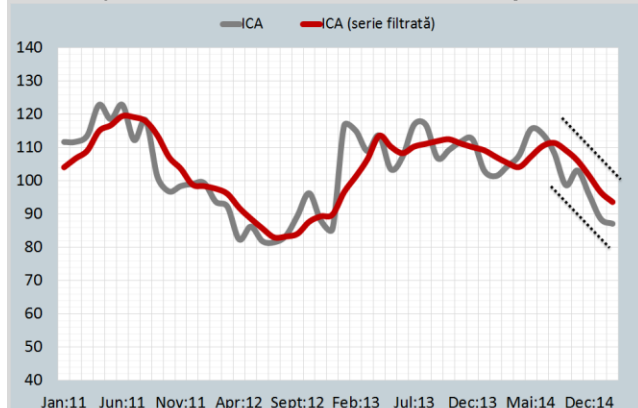
Indicele Compozit Anticipator (ICA)

ICA este format prin agregarea a șase indicatori macroeconomici: exporturi, transferuri în favoarea persoanelor fizice, credite noi, ponderea reducerilor pentru pierderi la credite, banii în circulație (M0) și marja bancară. Indicatorii au fost selectați în funcție de relevanță față de tendințele economice. Mai multe detalii privind metodologia de calcul pot fi găsite pe pagina [EXPERT-GRUP](#).

■ Evoluția Indicatorului Compozit Anticipator

Economia moldovenească încetinește continuu. Indicele Compozit Anticipator, calculat lunar de Expert-Grup a marcat, în luna Dec:14, 87 puncte, în scădere pentru a treia lună consecutiv. Această dinamică denotă continuarea presiunilor negative asupra economiei moldovenești, iar în lipsa unor reforme structurale vizibile, aceasta ar putea să intre în recesiune în 2015.

Indicele Compozit Anticipator, serie brută și serie filtrată (media mobilă din ultimele 4 luni)

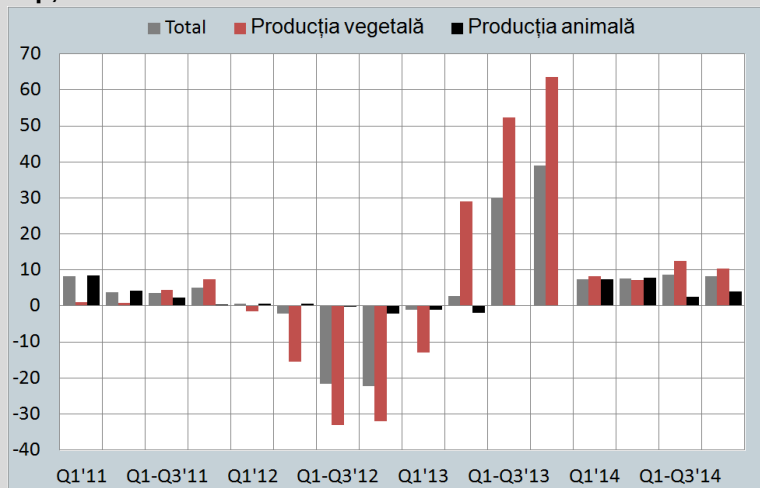
Sursa: BNM, BNS, calcule EG

Înrăutățirea situației economice din ultima perioadă este determinată atât de factori din partea cererii, cât și din partea ofertei, fapt ce necesită un spectru larg de măsuri de politică economică. Presiunile din partea ofertei derivă din reducerea exporturilor, spre UE (-2,6% în Oct:14; -3,6% în Noi:14; -1,4% în Dec:14), și în special spre CSI (-11,8% în Oct:14; -37,3% în Noi:14; -38,7% în Dec:14). Involuțiile respective au fost cauzate de condițiile economice dificile din regiune, care au cauzat răcirea cererii externe pentru produsele moldovenești, precum și de restricțiile comerciale aplicate de către Federația Rusă. Acest regres a avut loc în pofida deprecierei monedei naționale din aceeași perioadă, care, cel puțin teoretic, ar fi trebuit să impulsioneze exporturile și să susțină fenomenul de substituție a produselor de import cu cele autohtone. Faptul că în T4:14 importurile s-au redus cu doar 4,7%, iar exporturile tocmai cu 12,4% f-a-p, confirmă pe de o parte dependența acută a economiei moldovenești de importuri (cererea reacționează mai slab la variația prețurilor), și pe de altă parte pozițiile fragile ale exportatorilor moldoveni pe piețele externe. Drept rezultat, volumul producției industriale a început să decelereze de la 12,3% în Oct:14 la 6,7% în Dec:14. Presiunile din partea cererii s-au materializat în reducerea transferurilor din străinătate în favoarea persoanelor fizice cu 30,8% f-a-p în Dec:14, preponderent din Federația Rusă, stagnarea volumului banilor în circulație și reducerea cu 2,2% f-a-p în Dec-14 a volumului serviciilor cu plată prestate populației.

Încetinirea activității economice, cuplată cu cererea sporită de valută cauzată de o serie de tranzacții suspecte, dar și nervozitatea sporită a populației, au cauzat deprecierea substanțială a monedei naționale. Deși tendința de depreciere a leului a început încă în 2011, aceasta s-a accelerat în T4:14, odată cu reducerea puternică a exporturilor și remiterilor, precum și o serie de tranzacții suspecte cu valută din sectorul bancar. În 2015, tendința a atins cotații periculoase din cauza cererii sporite de valută din partea populației și agenților economici bazată pe anticiparea unei depreciere și mai puternice în viitor. Astfel, de la începutul anului curent, leul moldovenesc s-a depreciat cu circa 25% față de dolarul SUA. Drept rezultat, au crescut presiunile inflaționiste, fapt ce a determinat BNM să înăsprească politica monetară, iar ponderea depozitelor exprimate în valută străină a crescut până la 50,9% în Ian:15 (de la 39,5% în Ian:14).

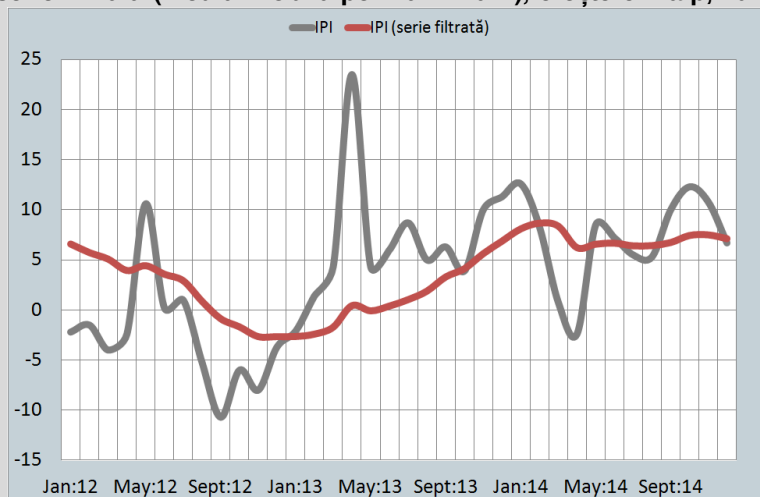
Principalele tendințe economice

Figura 1. Producția agricolă și componentele sale, creștere f-a-p, %

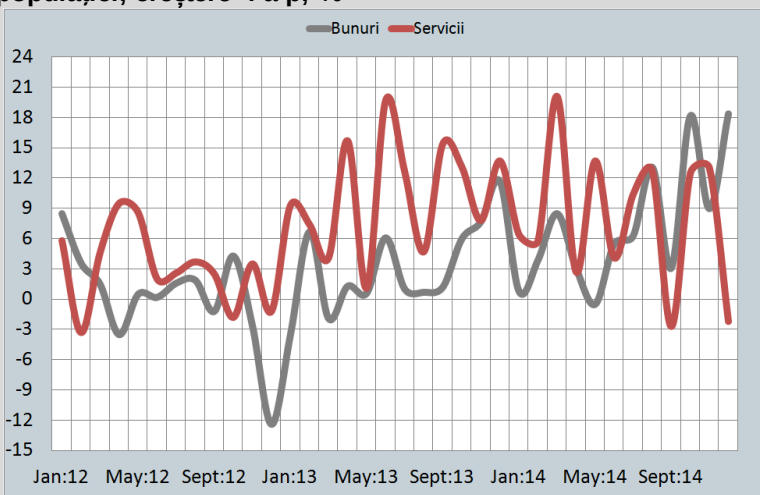
Sursa: BNS, estimările EG

Figura 2. Indicele Producției Industriale (IPI), serie brută și serie filtrată (media mobilă pentru 12 luni), creștere f-a-p, %

Sursa: BNS, calculele EG

Figura 3. Comerțul cu bunuri (amănuntul) și servicii prestate populației, creștere f-a-p, %

Sursa: BNS, calculele EG

AGRICULTURA

În pofida unui bază de comparație destul de mari, ce s-a datorat creșterii de 39,1% din 2013, agricultura a avansat, surprinzător de bine, în 2014. Astfel în 2014 sectorul agricol a crescut cu 8,2%. Producția vegetală a avut principala contribuție la creștere. Aceasta s-a majorat cu 10,4%, iar contribuția la creșterea agriculturii a fost de 6,9%. Sub-sectorul zootehnic a crescut mai lent, doar, cu 4% și a contribuit la progresarea agriculturii cu 1,3%.

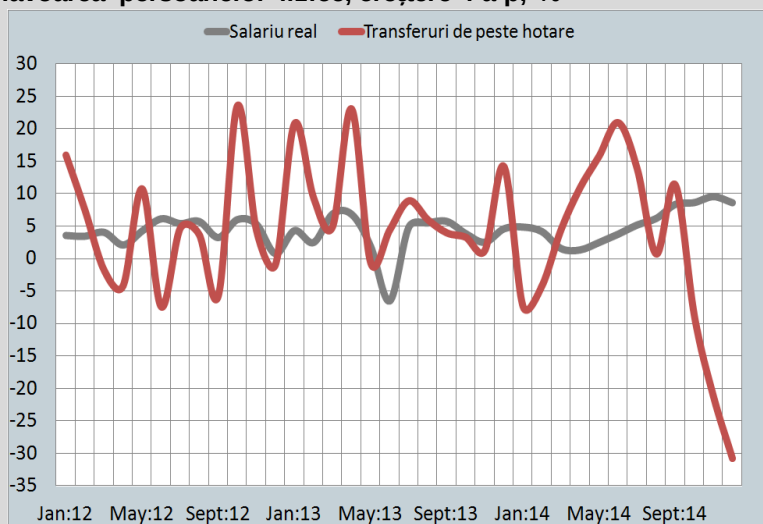
INDUSTRIA

Deși în 2014 industria a cunoscut o evoluție sinuoasă sectorul a crescut cu 7,3%. În 2014 cele mai mari contribuții la creștere au fost determinate de producerea echipamentelor electrice (+2%), prelucrarea și conservarea cămii și a produselor din carne (+0,9%), fabricarea uleiurilor (+0,9%) precum și de confecționarea produselor textile (+0,9%). În același timp, fabricarea băuturilor a avut o influență negativă și a contribuit cu -0,9% la creșterea sectorului.

COMERȚ INTERN CU BUNURI ȘI SERVICII

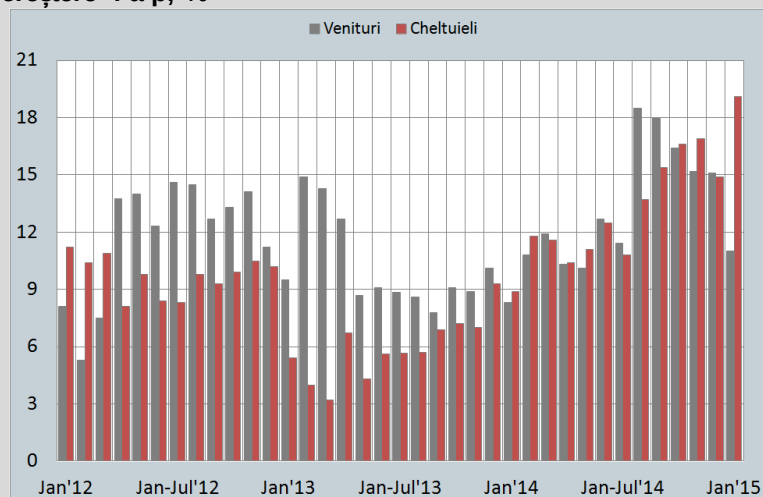
Comerțul intern a cunoscut o evoluție extrem de volatilă în 2014. Totuși în pofida acestei dinamici activitatea comercială din 2014 a fost mai intensă comparativ cu nivelul atestat în 2013. Comerțul cu amănuntul a crescut cu 7,5% în 2014, în timp ce majorarea din 2013 a constituit 6,5%. Volumul serviciilor de piață prestate populației au sporit cu 7,4%, iar acest rezultat a fost mai mare comparativ cu creșterea de 5,6% înregistrată în 2013.

Figura 4. Salariul real, transferurile de peste hotare în favoarea persoanelor fizice, creștere f-a-p, %

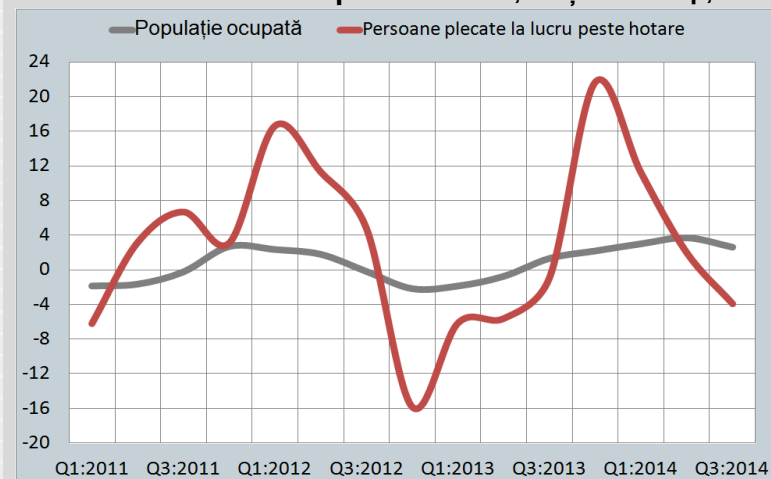
Sursa: BNS, BNM, calculele EG

Figura 5. Veniturile și cheltuielile Bugetului Public Național, creștere f-a-p, %

Sursa: Ministerul Finanțelor

Figura 6. Populația ocupată și persoane plecate la lucru sau în căutare de lucru peste hotare, creșterea f-a-p, %

Sursa: BNS, calculele EG

VENITURILE ȘI CHELTUIELILE POPULAȚIEI

Creșterea anuală a salariului real a fost de 5,4%. În Q3:14 transferurile de peste hotare s-au diminuat considerabil, iar în rezultat creșterea anuală a fost infimă și a constituit 0,2%. În sep:14 transferurile au descrescut cu -8,8% f-a-p, iar în lunile următoare scăderea s-a accentuat, astfel încât în dec:14 reducerea a constituit -30,8% f-a-p.

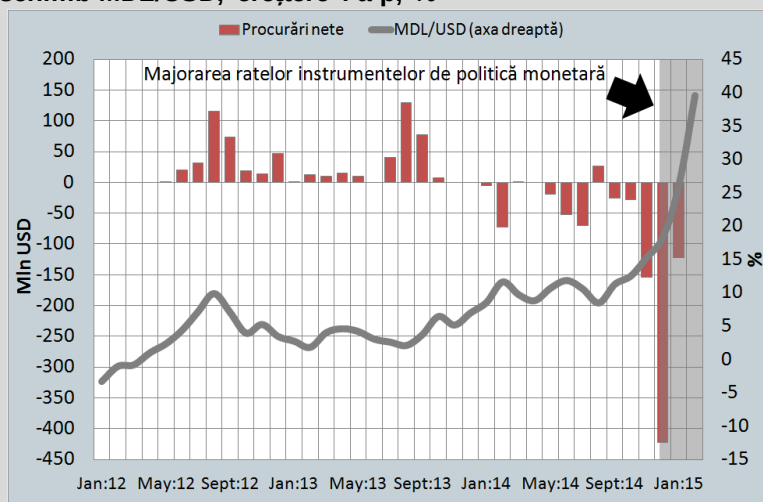
FINANȚE PUBLICE

În anul 2014 variabilele bugetare au crescut cu ritmuri aproximativ egale: veniturile s-au majorat cu 15,1% f-a-p, iar cheltuielile s-au mărit cu 14,9% f-a-p. Modificarea parametrilor bugetari în ian'15 denotă o abatere de la tendința înregistrată în 2014, astfel cheltuielile au crescut mai rapid comparativ cu veniturile. În ian'15 veniturile bugetare s-au majorat cu 11% f-a-p, în timp ce cheltuielile publice au avansat cu 19,1% f-a-p.

PIAȚA MUNCII

Numărul populației ocupate s-a majorat cu ritmuri ce au variat între 2-4% f-a-p în perioada Q4:13-Q3:14. În timp ce în cazul persoanelor plecate la muncă sau în căutare de lucru peste hotare se atestă o altă tendință: după o perioadă de 3 trimestre de temperare a ratelor de creștere în Q3:14 s-a atestat o reducere. În Q3:14 numărul persoanelor ce caută de lucru în străinătate s-a diminuat cu 4% f-a-p, după ce în Q2:14 s-a înregistrat o creștere de 1,9% f-a-p.

Figura 7. Procurări nete de valută ale BNM, mln USD; rata de schimb MDL/USD, creștere f-a-p, %

Sursa: BNM, calculele EG

PREȚURI ȘI POLITICĂ MONETARĂ

În pofida intervențiilor BNM pe piața valutară și a majorării ratelor de politică monetară, tendința de depreciere a MDL nu a putut fi curbată. În perioada dec:14-feb:15, în 4 iterații a fost majorată rata de bază de la 3,5% la 13,5%, rata la depozite overnight de la 0,5% la 10,5% și rata la creditele overnight de la 6,5% la 16,5%. În ian:15 cursul MDL/USD s-a majorat cu 26,2% f-a-p, iar în feb:15 creșterea a constituit 39,6% f-a-p.

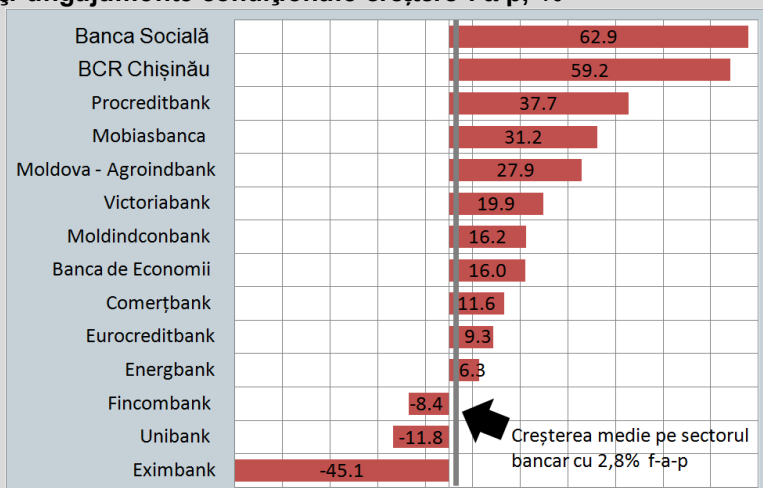
SISTEM BANCAR

În sectorul bancar se atestă o înrăutățire semnificativă a calității activelor. În mediu pe sector suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale, indicator ce reflectă calitatea activelor bancare, s-a majorat cu 12,8% în ian:15 comparativ cu ian:14. Totodată la mai multe instituții financiare mărirea sumei reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale a depășit creșterea medie atestată în sectorul bancar.

COMERȚ EXTERIOR

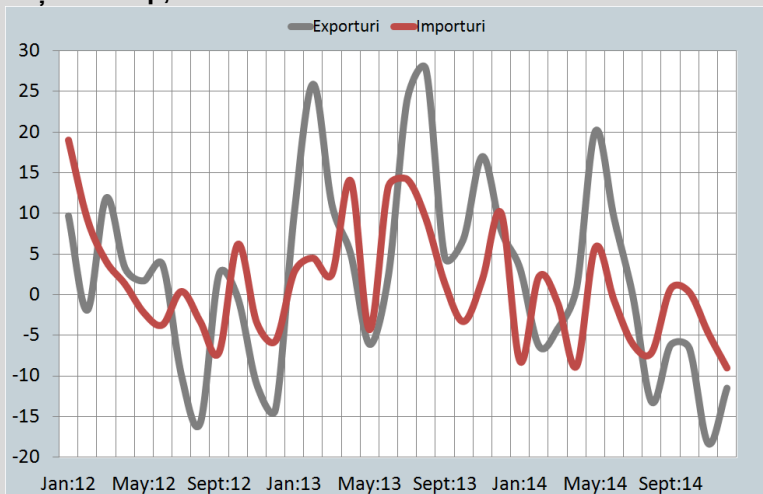
Din cauza restricțiilor impuse de Federația Rusă, precum și a crizei politico-militare și economice din Ucraina în anul 2014 comerțul extern a cunoscut o reducere. Exportul s-a diminuat cu 3,7% f-a-p. Descreșterea a fost determinată, preponderent, de scăderea exportului spre CSI cu 20,3%. La fel, s-a diminuat și exportul spre alte țări cu 2,7%. Pe de altă parte, exportul spre UE s-a majorat cu 9,6%. Importul, de asemenea, s-a redus cu 3,2%.

Figura 8. Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale creștere f-a-p, %

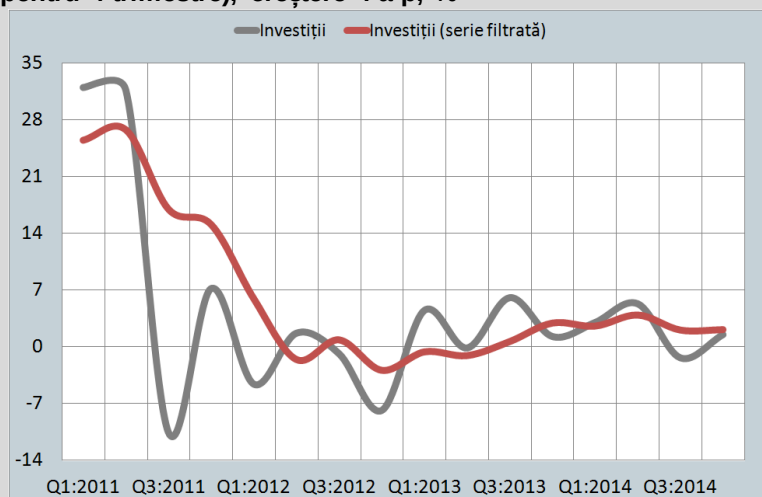
Sursa: BNM, calculele EG

Figura 9. Comerțul extern de bunuri al Republicii Moldova, creștere f-a-p, %

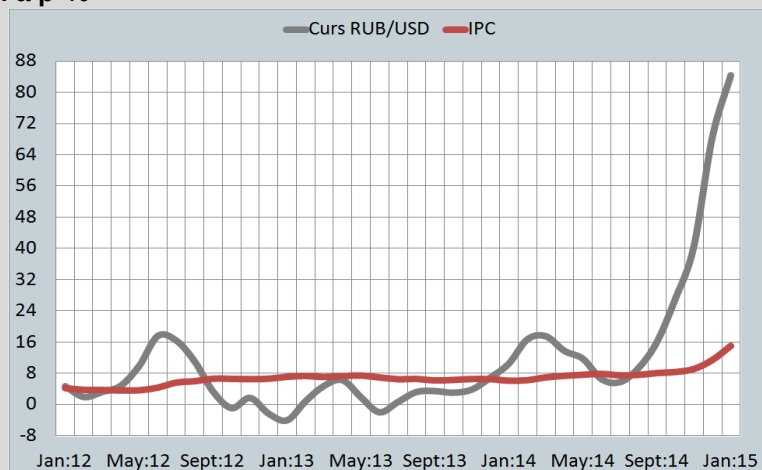
Sursa: BNS, calculele EG

Figura 10. Investiții, serie brută și serie filtrată (media mobilă pentru 4 trimestre), creștere f-a-p, %

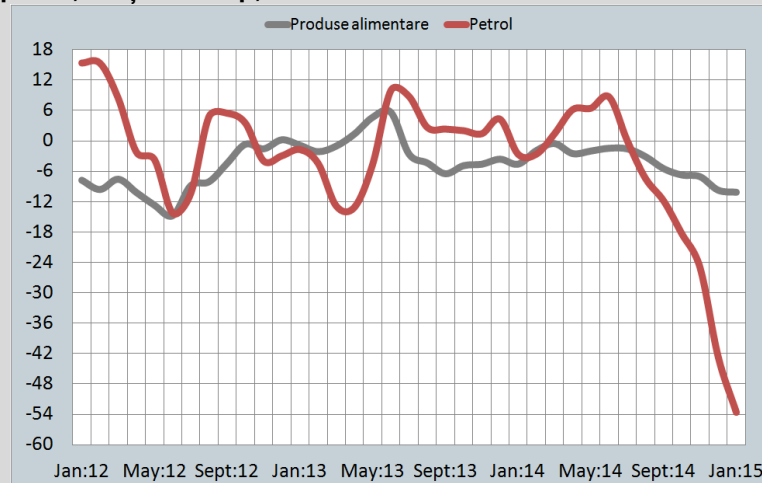
Sursa: BNS, calculele EG

Figura 11. Cursul RUB/USD și IPC din Federația Rusă, creștere f-a-p %

Sursa: Banca Centrală a Federației Ruse, Serviciul Federal al Statisticii de Stat din Rusiei

Figura 12. Prețul mondial la alimente și prețul mediu pentru petrol, creștere f-a-p, %

Sursa: FMI, FAO

ACTIVITATEA INVESTIȚIONALĂ

În 2014 investițiile s-au majorat cu 1,8%. Această creștere a fost susținută, preponderent, de majorarea investițiilor finanțate din sursele bugetului public. Investițiile finanțate din bugetele unităților teritorial-administrative s-au majorat cu 52,2%, iar formarea de capital realizată din contul surselor alocate din bugetul de stat a crescut cu 94,2%. Pe de altă parte, investițiile finanțate din sursele agenților economici și a populației au scăzut cu 5,5%.

PRINCIPALII PARTENERI COMERCIALI

„Sărăcirea” migranților moldoveni din Rusia cauzată de deprecierea RUB și creșterea prețurilor ar putea afecta veniturile remise din această țară. Ieftinirea rublei s-a accentuat în dec:14 și în ian:15 când cursul RUB/USD s-a majorat cu 68,5% și 84,4% f-a-p. Inflația anuală de 7,8% a fost impulsionată de accelerarea creșterii prețurilor în Q3-Q4'14, iar tendința a continuat și în ian:15, când au fost scumpiri de 15% f-a-p.

PIEȚELE GLOBALE

Pe piața internațională ritmul de reducere al prețului petrolului a atins nivelul minim. Pe piața produselor agro-alimentare de 19 luni se menține o tendință de reducere a prețurilor. După ce în dec:14 prețul petrolului s-a redus cu 42,6% f-a-p, în ian:15 s-a atestat o scădere de 53,6% f-a-p cea ce reprezintă cea mai mare descreștere din apr:09. Prețul produselor alimentare s-a redus cu 9,7% f-a-p în dec:14, iar în ian:15 descreșterea a fost mai mare și a constituit 10,1% f-a-p.

Evoluția politicii	Comentariu EXPERT-GRUP
17 februarie. Consiliul de administrație al Băncii Naționale a Moldovei, în cadrul ședinței extraordinare din 17 februarie 2015, a adoptat prin vot unanim următoarea hotărâre: • Se majorează rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt cu 5,0 puncte procentuale, de la 8,5% până la 13,5%. • Se majorează ratele de dobândă la creditele overnight cu 5,0 puncte procentuale (de la 11,5% la 16,5%) și depozitele overnight cu 5 puncte procentuale (de la 5,5% la 10,5%).	Decizia de înăsprire a politicii monetare a BNM este ghidată de creșterea presiunilor inflaționiste pe fondul deprecierei monedei naționale cu circa 25% de la începutul anului curent, a probabilității înalte de reducere în continuare a influxurilor de valută din exporturi, remiteri și investiții străine directe pe parcursul anului curent și a riscului escaladării conflictului militar din Ucraina. Totodată, înăsprirea politicii monetare vine să sporească înclinația populației spre economisire sub forma de depozite bancare și să atenueze apetitul pentru risc al băncilor comerciale. În ansamblu, acțiunile BNM au drept scop stabilizarea cursului de schimb, a sistemului bancar și ancorarea presiunilor inflaționiste. Totuși, principala provocare ține de faptul că înăsprirea politicii monetare vine într-o perioadă dificilă din punct de vedere economic, fapt ce ar putea spori șansele unei recesiuni în 2015. În acest context, „distrugea virusului” (presiunile inflaționiste), ar putea „distruge și pacientul” (recesiune economică în 2015). Prin urmare, este necesară reducerea ratei de bază a BNM până la 10% - un punct de compromis între obiectivul de creștere economică, care deși este urmărit în mod expres de Guvern, rămâne relevant și pentru BNM, și obiectivul de stabilizare a presiunilor inflaționiste, urmărit de către autoritatea monetară. În ultima instanță, politica monetară nu trebuie să fie una pro-ciclică, ci contra-ciclică.
18 februarie. Guvernul format sub conducerea lui Chiril Gaburici a primit votul de încredere al deputaților din parlament, decizia fiind susținută de 60 de parlamentari.	Noul Guvern este format într-o perioadă foarte dificilă și trebuie să facă față mai multor provocări fundamentale. În primul rând, deși a fost votat de 60 de parlamentari, Guvernul este susținut plenar doar de către 2 partide (PLDM și PD), în cadrul Alianței pentru Moldova Europeană și care dispun în total doar de 42 de mandate. Aceasta ar putea complica colaborarea dintre Guvern și Parlament în diferite domenii sensibile unde sunt necesare reforme ample (ex: reforma justiției, învățământului, a sistemului de pensii, lupta cu corupția etc). În al doilea rând, înrăutățirea condițiilor economice, în paralel cu volatilitatea semnificativă a monedei naționale și apariția în presă a informației privind implicarea mai multor bănci, oameni de afaceri și politicieni în scheme financiare ilegale au alimentat nemulțumirea societății și au subminat și mai mult încrederea în instituțiile statului. În al treilea rând, economia moldovenească încetinește pe fondul reducerii cererii externe, restricțiilor comerciale aplicate de Federația Rusă, reducerii remiterilor și activității investiționale, precum și a înrăutățirii situației economice din regiune (în special în Ucraina și Federația Rusă). Mai mult decât atât, presiunile inflaționiste generate de deprecierea leului din ultimele luni în paralel cu recesiunea economică anticipată pentru 2015, ar putea crea fenomenul de stagflație. Prin urmare, pe lângă implementarea agendei de asociere la UE și a reformelor structurale de importanță vitală, noul Guvern va trebui să acționeze în poziția de pompier prin atenuarea constrângerilor menționate mai sus.

19 februarie. Executivul a aprobat, în cadrul primei ședințe după investire, Planul național de armonizare a legislației pentru 2015. Hotărârea prevede ajustarea a 96 de acte naționale la cerințele acțiunii comunitare și Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, dintre care 62 sunt proiecte noi, iar 34 de acte de modificare. Documentul cuprinde 13 domenii prioritare: societăți comerciale, servicii financiare,

fiscalitate, agricultură și dezvoltare rurală, cooperarea în sectorul energetic, protecția consumatorului, drepturi de proprietate intelectuală, concurență, protecția mediului înconjurător, sănătate publică, societate informațională, comerț și aspecte legate de comerț, ocuparea forței de muncă, politica socială și asigurarea oportunităților egale, transporturi, statistică, securitate și justiție.

20 februarie. Leul moldovenesc a înregistrat cea mai rapidă performanță față de dolarul SUA, comparativ cu alte valute din lume, înainte de o depreciere cu circa 25% de la începutul anului curent.

1. După eliminarea barierelor tarifare din calea comerțului cu UE, o prioritate imediată de care depinde competitivitatea produselor autohtone pe piața comunitară, trebuie să țină de eliminarea barierelor non-tarifare de sorginte internă. În acest sens este necesar de continuat eforturile în direcția modernizării sistemului de calitate, de implementat și asigurat un sistem viabil în domeniul standardizării, metrologiei și evaluării conformității și de finalizat reforma în domeniul siguranței alimentelor pentru obținerea statutului de țară eligibilă la exportul de produse animale pe piața UE.

2. În contextul volatilității economice și politice din regiune, Guvernul trebuie să pună un accent special pe consolidarea imunității țării la eventuale șocuri externe. În acest sens, fortificarea securității trebuie să fie axată pe 3 piloni fundamentali: (i) diversificarea piețelor de desfacere (securitatea economică); (ii) consolidarea stabilității sistemului financiar-bancar (securitatea financiară); (iii) dezvoltarea infrastructurii de transportare a resurselor energetice, interconectarea accelerată cu infrastructura energetică europeană și liberalizarea pieței energetice (securitatea energetică).

3. Pe lângă voința politică, succesul în implementarea Acordului de Asociere cu UE va depinde de profesionalismul și motivația funcționarilor publici. În acest sens, Guvernul trebuie să demareze o amplă reformă a serviciului public în vederea stimulării atractivității instituțiilor de stat pentru specialiști înalt-calificați și implementării principiilor meritocratice și de transparență la angajarea și promovarea funcționarilor publici. Aceasta ține de asigurarea unui nivel decent de salarizare, conform performanțelor individuale și colective, dezvoltarea echipelor de tehnocrați în cadrul fiecărei instituții publice, diminuarea nivelului de politicizare a instituțiilor de stat și creșterea transparenței și responsabilizării instituțiilor.

În ultima instanță, o volatilitate atât de vizibilă a monedei naționale a fost determinată de factori non-fundamentali: (i) panică în rândul populației și agenților economici, care a alimentat cererea atipică pentru valută străină până în data de 19 februarie și (ii) probabilitatea unor atacuri speculative, cu implicarea unor instituții bancare din țară.

Este necesar de remarcat faptul că corectarea cursului de schimb după o depreciere de 25% de la începutul anului a coincis cu investirea în funcție a noului Executiv și a avut loc la câteva zile după ce BNM a recurs la o nouă majorare a ratei de bază cu 5 puncte procentuale (de la 8,5% la 13,5%). Indiferent dacă evenimentele sunt corelate între ele sau a fost o coincidență, prevalarea factorilor non-fundamentali care influențează cursul de schimb al monedei naționale necesită o atenție specială din partea BNM. În fond, având în vedere dependența acută a economiei naționale de mediul extern (în special, prin intermediul exporturilor, importurilor și remiterilor), stabilitatea cursului de schimb poate fi considerată drept un „serviciu public” care necesită a fi menținut cu mai multă atenție de către BNM. În acest sens,

pentru a evita irosirea rezervelor valutare, intervențiile BNM pe piața valutară trebuie să fie mai dozate, anticipatorii și contra-ciclice.

Totodată, un accent mai mare este necesar de pus pe măsurile de prevenire a volatilității excesive a cursului. În acest sens, autoritatea monetară trebuie să exercite o monitorizare și, la necesitate, și un control mai riguros al modului cum se stabilesc ratele de schimb pe piața valutară, în vederea prevenirii și contracarării eventualelor atacuri speculative sau tranzacții dubioase care pot destabiliza cursul de schimb.

Nu în ultimul rând, Guvernul trebuie să conștientizeze și partea sa de responsabilitate, care trebuie să lucreze mai eficient în direcția stimulării exporturilor și echilibrarea balanței de plăți, stimulării atractivității investiționale a țării, fluidizarea procedurilor interne care ar permite debursarea mai rapidă a granturilor externe și utilizarea mai eficientă a asistentei externe.

Anexe statistice

Tabelul 1. Principalii indicatori lunari

Indicatorul	Feb:14	Mar:14	Apr:14	Mai:14	Iun:14	Iul:14	Aug:14	Sept:14	Oct:14	Noi:14	Dec:14	Ian:15	Feb:15
Producția industrială, creștere f-a-p, %	8,3	0,8	-2,4	8,5	7,2	5,5	5,3	10	12,3	10,8	6,7	n.a.	n.a.
Comerțul cu amănuntul, creștere f-a-p, %	3,9	8,5	3,1	-0,5	5,5	6,3	13,1	3,1	18,2	9	18,4	n.a.	n.a.
Servicii prestate populației, creștere f-a-p, %	5,8	20,1	2,7	13,7	4,1	10,4	12,7	-2,7	12,5	13	-2,2	n.a.	n.a.
Exportul de bunuri, creștere f-a-p, %	-6,3	-4,2	0,8	20,1	9,4	-0,2	-13,2	-6,2	-6,6	-18,3	-11,5	n.a.	n.a.
Importul de bunuri, creștere f-a-p, %	2,2	-1	-8,8	5,8	-0,7	-6,1	-7,1	0,7	0,3	-4,7	-9	n.a.	n.a.
Active oficiale de rezervă, milioane USD	2729,7	2727,0	2775,7	2762,9	2740,9	2688,8	2734,6	2653,1	2650,1	2366,8	2156,6	1958	n.a.
Transportul de mărfuri, creștere f-a-p, %	-5	9,3	3,4	8,9	17,2	-7,4	-8,5	18,5	4,8	-3,1	-7,2	4,9	n.a.
Salariul real, creștere f-a-p, %	4,1	1,5	1,3	2,5	3,8	6,2	6,2	8,3	8,6	9,5	8,6	n.a.	n.a.
Venituri bugetare, creștere f-a-p, %	10,8	11,9	10,3	10,1	12,7	11,4	18,5	18	16,4	15,2	15,1	11	n.a.
IPC, creștere f-a-p, %	5,4	5,7	5,8	4,7	5,0	5,3	5,1	4,8	4,8	4,8	4,7	4,7	n.a.
IPPI, creștere f-a-p, %	4,9	5,2	5,7	6,6	7,8	7,7	6,2	5,3	4,3	4,3	4	4,6	n.a.
Rata nominală de schimb MDL/USD (s-p)	13,67	13,45	13,48	13,83	14,02	13,95	13,96	14,57	14,76	14,97	15,62	17,95	18,78
Bani transferați de peste hotare, creștere f-a-p, %	-4,2	4,5	10,9	15,8	21	13,9	0,7	11,4	-8,8	-21,2	-30,8	n.a.	n.a.
Agregatul monetar M2, creștere f-a-p, %	26,1	27,3	23,8	22,0	20,4	16,9	11,2	8,6	5,1	1,3	-4,2	-6,2	n.a.
Rata de bază a BNM, %	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5/4,5/6,5	6,5/8,5	8,5/13,5
Rata dobânzii pentru depozite bancare, %	5,84	5,94	4,94	5,00	4,92	6,30	6,45	5,81	5,49	5,67	6,47	6,92	n.a.
Rata dobânzii pentru credite bancare, %	11,96	11,6	11,49	11,20	10,03	10,53	10,66	10,97	10,8	9,81	10,95	11,60	n.a.
Ponderea creditelor neperformante în credite totale, %	13,1	13,2	12,4	12,9	11,9	11,7	11,8	12,3	12,5	13,3	11,7	12	n.a.

Sursa: BNS, BNM, estimările EG

Tabelul 2. Principalii indicatori trimestriali

Indicatorul	Q3:12	Q4:12	Q1:13	Q2:13	Q3:13	Q4:13	Q1:14	Q2:14	Q3:14	Q4:14
Rata reală de creștere a PIB-lui, f-a-p*, %	-0,2	-0,7	3,5	6,1	12,9	8,9	3,6	3,9	4,7	n.a.
Producția agricolă, creștere f-a-p, %	-21,6	-22,4	-1,0	2,8	30,2	39,1	7,4	7,7	8,6	8,2
Lucrări de construcție, creștere f-a-p, %	0,8	-1,3	9,4	3,8	0,0	1,6	-0,3	4,6	5,2	4,4
Investiții în active materiale pe termen lung, creștere f-a-p, %	-0,7	-4,1	4,5	1,5	3,3	2,3	3	4,5	2,1	1,8
Fluxurile nete de ISD, creștere f-a-p, %	-42,6	-14,9	86,2	33	44,2	-46,9	-66,8	-10,3	5,5	n.a.
Rata șomajului, %	4,8	5,9	8,1	4,7	3,9	4,1	5,1	3,6	3,3	n.a.
Rata de ocupare a forței de muncă, %	41,1	37,9	34,5	41,1	42,7	38,7	35,8	42,8	42,7	n.a.

Notă: * - cumulativ; (e) - estimat;

Sursa: BNS, BNM, estimările EG;

Disclaimer

Acest material/publicație este realizat de Centrul Analitic Independent EXPERT-GRUP cu suportul Fundației Est-Europene, din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Fundației Est-Europene, Guvernului Suediei, Sida sau al Ministerului Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

